

befaler jeg varmt paa Flertallets Vegne dets Indstilling til Vedtagelse i dette høje Ting.

Hammerich: Jeg kan være enig med den ærede Ordfører (Klaus Berntsen), der nu anbefalede Flertallets Indstilling, i, at der ikke er nogen Anledning til at optage en stor Diskussion om, hvad der skiller os i hele dette store Spørgsmaal, og skal derfor nærmest indskrænke mig til at undres over, at det Forslag, Flertallet stiller, stilles som et Udjævningsforslag. Det ærede Medlem oplæste alle de Punkter, hvori det adskiller sig fra Regeringens Forslag, men kom ikke ind paa de Punkter, hvor det adskiller sig fra det Forslag, som er kommet fra et stort Antal Medlemmer særlig i det andet Ting, og som skulde være det; hvorved Udjævning skulde forsøges. De Afvigelser fra Regeringsforslaget, han læste op, var nærmest af den Art, at heretter skulde det hedde „Danmarks Riges Grundlov“, at „Geheimarkivet“ skulde rettes til „Rigsarkivet“ og lignende lidet betydende Ændringer. Men af de Spørgsmaal, hvor der skulde være Tale om nogen Forstaaelse med den Del af Folket, som mine Gruppemedlemmer og jeg repræsenterer, var der egentlig kun 3 eller 4 Punkter, hvor der kunde være Tale om et Forsøg paa Forstaaelse, altsaa noget, der kunde berettigede Betegnelsen Udjævningsforslag.

Som saadanne Udjævningsforslag kan kun nævnes for det første, at man er gaaet med til ikke nogen absolut, men en relativ Uopløselighed af Landstinget for derigennem dog at faa en ganske lille Forskel paa Folketing og Landsting. Saa var der den Ændring, at man var gaaet bort fra at lade de kommunale Raads Medlemmer være dem, der skulde vælge Valgmænd til Landstinget, og gaaet over til at lade Retten til at vælge Valgmænd være begrænset til de 35-aarige. Det er imidlertid ikke nogen Indrømmelse til mig eller mine Meningsfæller. Det er kun en Indrømmelse til det ærede Medlem for Ringkøbing-Kredsen (J. C. Christensen), medens jeg er overbevist om, at indenfor vore Rækker vil mange være tilbøjelige til at foretrække det oprindelige Forslags Bestemmelse om, at det var Kommunalraadene, der valgte Valgmænd. Det kan i alt Fald ikke kaldes en Indrømmelse til os. — Dernæst var der en Bestemmelse om, at der skulde vælges 70 Landstingsmænd, af hvilke de 16 skulde vælges af de folkevalgte Landstingsmænd. Det, vi der har ønsket og for saa vidt krævet, var, at

man derigennem skulde sikre Erhvervene noget af den Sagkyndighed i Repræsentationen, som er højst ønskelig nu under de, siden Grundloven af 1849 blev givet, forandrede Forhold. — Endelig var der en eneste Indrømmelse — den fik vi ogsaa som den eneste Indrømmelse, da vi forhandlede om Sagen i Fællesudvalget —, nemlig at Forholdstalsvalg vel ikke blev fastslaaet, men dog muliggjort i den nye Grundlov. Det skulde altsaa være det, hvorved man imødekom Højrepartiet eller de Konservative. Jeg kan imidlertid ikke i og for sig se nogen Indrømmelse til os deri, medmindre man vil sige, at ved Grundloven gælder det om at imødekomme rent partipolitiske Hensyn, ikke Hensyn, der tager Sigte paa hele Samfundet. Hvis man vil gøre det, kan man maaske sige, at Forholdstalsvalg i dette Øjeblik vil være mest til Fordel for de konservative Partier, der ellers i et vist Maal vil være uden Vej til at faa den almindelige Valgret til at gælde for dem. Men saaledes kan vi ikke se paa det. Vi kan ikke deri se nogen Indrømmelse til os, tværtimod ser vi i Indførelsen af Forholdstalsvalg den eneste Vej, ad hvilken den almindelige Valgret kan komme til sin Ret. Som et Udjævningsforslag bliver Flertalsforslaget derfor i mine Øjne ganske umuligt. I det hele taget har det jo ligget bag ved alle disse Forhandlinger, at man ikke har ønsket, ikke villet en Forstaaelse med den Del af Befolkningen, paa hvis Vegne jeg her udtaler mig.

Jeg skal ikke, som den ærede Ordfører (Klaus Berntsen), komme ind paa alle de Bestemmelser i det af mig anbefalede Forslag, som afviger fra Regeringsforslaget, men skal indskrænke mig til at omtale de Bestemmelser, som i væsentlig Grad afviger fra det fra anden Side stillede Udjævningsforslag, for at søge at slaa fast, at naar vi begrænser os til disse, er der fra vor Side virkelig blevet gjort et alvorligt Forsøg paa Udjævning.

Det første Punkt, jeg skal omtale, er, at vi har foreslaaet, at Love, der ikke er vedtagne med en overvejende Majoritet i hvert af Tingene, skal kunne underkastes Folkeafstemning. Vi har ment, at Folkeafstemning skulde kunne kræves af et forholdsvis stort Mindretal indenfor et af Tingene, af Kongen og af et for øvrigt ret begrænset Antal Vælgere Landet over. Vi er ved dette Krav ganske sikkert i den fuldeste Overensstemmelse med Juni-Grundlovens Ønske om at skabe et Folkestyre. Det er ogsaa i Overensstemmelse med